

PRÁVO, ETIKA, NÁŠ OBOR A MY

Vážené kolegyně a vážení kolegové,

etická a právní problematika se stala nedílnou součástí celé medicíny, anesteziologie a intenzivní péči nevyjímaje, spíše naopak. Uvedené obory jsou cílem řady stížností a často velmi dlouhých, komplikovaných a pro lékaře vyčerpávajících právních soubojů všech účastněných stran. Rozvoj našeho oboru v posledních desetiletích ale přinesl (a otevřel) i zcela nová témata zasahující významně do vnímání medicíny a naší práce laickou veřejností (problematika dárců orgánů, postoj k terminálním stavům, dlouhodobá resuscitační péče u nevyléčitelných chorob v kontextu diskuse o kvalitě života apod.). V neposlední řadě je nutno říci, že pojetí práva v moderní společnosti a obava ze stížnosti jsou často klíčovým faktorem, jak medicínu děláme, což má svou negativní (ale někdy i pozitivní) stránku v naší praxi.

Narůstající význam problematiky, která v plném slova smyslu zasahuje prakticky do naší každodenní činnosti, je v posledních letech již téměř tradiční součástí našich významných odborných setkání. Diskuse zde bývá mimořádně živá a často ji ani vymezený čas k lítosti mnohých nestačí. Zájem o tuto problematiku nás dovedl k myšlence připravit a po dobu, kdy bude téma pro čtenáře časopisu zajímavé, rubriku, která by měla reflektovat význam problematiky pro náš obor a prakticky pro každého z nás, kteří se pohybujeme denně v rutinní klinické medicíně, ať již převážně na operačním sále nebo na pracovišti intenzivní péče.

Nová legislativa týkající se zdravotnictví (Zákon o zdravotních službách, nový Občanský zákoník, Zákon o veřejném zdravotním pojištění aj.), která doznala zásadních změn, skýtá mnoho témat týkajících se naší denní práce a mění naši klinickou praxi. Na druhé straně protichůdnost a rozporuplnost hlavních dokumentů s sebou nese řadu otázek, na které chceme znát odpovědi nebo aspoň názory všech, kteří mají (nebo chtějí) k tématu co říci. V novém „seriálu“ eticko-právních problémů budeme publikovat aktuální vybraná témata týkající se legislativy a etiky, která budou rozebírána a vysvětlována oslovenými odborníky. K jednotlivým tématům budou uváděny příklady z praxe či modelové situace s návrhy jejich řešení. Úvodním tématem jsme zvolili vysvětlení pojmu

a obsahu „lege artis“, který je široce používán laickou i zdravotnickou veřejností, a to mnohdy bez znalosti významu obsahu pojmu, ať už z hlediska vnímání obecného či výkladu legislativy. Další témata se budou týkat definice pojmu neodkladné péče, problematiky informování pacientů a jejich blízkých, rozhodování v oblasti intenzivní péče včetně paliativní péče apod. Rovněž zvažujeme anonymní prezentaci soudních případů, kde bylo nalezeno pochybení v souvislosti s naším oborem, každý z nás se raději poučí z chyby (v tomto ohledu méně šťastného) kolegy než ze své vlastní. Uvidíme, jak se nám podaří oslovit soudní znalce působící v našem oboru a zda budou ochotni se o své případy a poučení z nich podělit.

K udržení životnosti a především užitečnosti tematiky bychom vás rádi požádali, aby i vy jste se stali aktivními členy týmu rubriky. Uvítáme veškeré vaše návrhy, připomínky a především popisy obtížných či nejasných eticko-právních situací z vaší praxe, které bychom zveřejnili s jejich rozбором a variantami řešení, popř. s názorem vybraných osobností z různých oblastí praxe a různých typů zařízení. O zachování anonymity vašich dotazů nemusíte žádné obavy. V rubrikách podobného typu platí více než jinde – čím více budete vy čtenáři aktivnější, čím více budete přinášet podněty z vaší praxe, tím budete rubriku vnímat jako smysluplnou a přínosnou. Přestože i v dané problematice platí ono známé „šedá je teorie a zelený strom života“, rubrika si neklade za cíl vždy dát správnou odpověď. Ostatně to nebývá často ani možné, pravý cíl rubriky ale není o to méně ambiciózní – naučit se s problematikou významně zasahující do naší práce zacházet tak, aby byla ku prospěchu jak pro naši práci, tak pro bezpečí a minimum důvodů ke stížnosti našich pacientů.

Doufáme, že nová rubrika vás zaujme a bude přínosem pro vaši práci.

MUDr. Renata Černá Pařízková, Ph.D.

e-mail: renata.cerna@fnhk.cz

Prof. MUDr. Vladimír Černý, FCCM

e-mail: cernyvla1960@gmail.com